

KÜTÜPHANECİ, ÖĞRETMEN VEYA ARAŞTIRMACI MI, YOKSA ÖĞRENCİ Mİ İDİ?

Dr. Meral (Şenöz) ALPAY

Hocam Prof. Dr. Rudolf Juchhoff'un, 1968 yılı Ağustos ayında 74 yaşında ölümü üzerine, onun hayat hikâyesinden çok İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Kürsüsündeki çalışmalarını ve Türk kütüphaneciliğine katkısını yazmak istedim. Onu hangi yanı ile tanıtmaya başlayacağımı kestirebilmek için kendime ilk sorduğum şey bu oldu. Sonra onu yakından tanıyanlar arasında aynı soruyu sorarak yaptığım sınamada aldığım cevap hep aynıydı; «hepsi idi, hepsinden önce iyi bir insandı».

Kütüphaneciydi. Kendisine herhangi bir konuda müracaat edilip bilgi sorulduğunda, mutlaka ilgilenir ve cevap olacak kitap veya makaleyi bulurdu. Dünyada toplum bilimleri alanında yayınlanan en önemli bilimsel bibliyografyaları izler, fen bilimleri alanındaki en önemli ve genel müracaat eserlerini tanırdu. Kütüphaneye kitap seçerken paranın en faydalı şekilde kullanılmasına dikkat eder, araştırmacılar satın alınması dileği ile bir kitap veya dergi için kütüphaneye başvurduklarında, çoğu zaman onları kütüphanede bulurlardı.

Öğretmendi. 1962 yılında kurulmaya başlanan Edebiyat Fakültesi Kütüphanesindeki danışmanlık görevine 1964 yılında başladığı zaman, kütüphanenin tasnif ve yerleşme sorunu Dewey onlu tasnif sisteminde karar kılınarak hemen hemen çözülmüş durumdaydı. Kütüphanecilik Kürsüsünde verdiği mukayeseli tasnif sistemleri derslerine devam eden fakülte kütüphanecileri tasnif ve yerleştirme torisi ve amacını öğrendikten sonra, kendi kütüphaneleri için en kullanışlı tasnif yolunu aramaya başladılar.

Derslerinde tartışılması en güç konuları ortaya atar, onlar üzerinde yapılan en küçük açıklamaları dikkatle izler, öğrencilerine sadece çok yönlü ve belgeli bilgisiyle değil, kişiliğinin insana biçim veren gücü ile doğru karar verme yeteneğini kazandırarak tesir ederdi.

Araştırmacıydı. Çok yönlü ilgileri yayınlarında yansımaktadır. 1920 - 1960 yılları arasında kitap tarihi, baskı sanatı, kitap yazma ve basma) ciltleri ve süslemesi, kitap ticareti, kütüphane tarihi ve yönetimi, kütüphaneler arası işbirliği, katalog çeşitleri, bibliyografya, kütüp-

Prof. Dr. Rudolf Juchhoff (1894-1968)

Ağustos 1968 başlarında, tatilini geçirmekte olduğu yurdunda vefat ettiğini üzüntü ile öğrendiğimiz İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Kürsüsü Profesörü Dr. Rudolf Juchhoff hakkındaki, asistanı Dr. Meral Alpay tarafından hazırlanan bu yazıyı, aynı zamanda değerli bir Türk dostu olarak tanıdığımız müteveffanın hatırasını saygı ile anarak yayınlıyoruz.

haneci eğitimi ve dökümantasyon konularında yayınladığı makale ve kitaplarının sayısı 78'i bulmuş¹, bu sayı 1968 de 86'ya yükselmiştir.

Türkiye'de yaşamakta olan kütüphaneler dışında, arkeolojik buluntuları yapılmış kütüphaneleri de görmeyi gaye edinmiş ve gerçekleştirmişti. İlgi duymadığı konu yoktu. Türk adetlerini, hayat görüşünü ve yaşayışını kısa bir zaman içinde öğrenmişti. Türkçe konuşamadığı halde, Türkçe dilbilgisi kurallarını kavramıştı. Bu kurallar hakkında yaptığımız tartışmalarda bazen beni bildiğimden şüpheyi düşürdüğü, hattâ haklı çıktığı olurdu.

Resmi ziyaretlerde, iş görüşmelerinde zaman kaybı endişesiyle bir kahve veya çay içmeyi çok bulan Prof. Dr. Juchhoff, tatil günlerinde kısa veya uzun gezilere çıkmayı, küçük toplantılar yapmayı, küçük çocuklarla ilgilenmeyi severdi.

Bana devamlı olarak tekrarladığı tavsiye «sabır, sebat ve müsamaha» olmuştur.